

تمایل انسان به توحید

بارزترین نمود تمایل به کمال و مشهورترین نماد تنقیر از نقص، همان گرایش فطری انسان به توحید و گریز فطری او از شرک است. قرآن کریم خدا و دین را محبوب انسانها معرفی می‌کند و می‌کوشد... می‌کوشد...

بارزترین نمود تمایل به کمال و مشهورترین نماد تنقیر از نقص، همان گرایش فطری انسان به توحید و گریز فطری او از شرک است. قرآن کریم خدا و دین را محبوب انسانها معرفی می‌کند و می‌کوشد به انسانها بفهماند دین که مجموعه قوانین الهی است، چیزی تحمیلی بر بشر نیست؛ لکن خدای سبحان ایمان را

محبوب انسان کرده و آن را در دل او زینت داده است: وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ. (1)

ایمان به خداوند، نه تنها تکلیف و تحمیل نیست، بلکه تحبیب است. محبت، کشش درونی بین محب و محبوب است و ایمان برای محب دشوار نیست، بلکه دلپذیر اوست؛ یعنی خداوند تکویناً انسان را دوستدار فضایل و معارف آفریده است و او به معارف اعتقادی، بینش شهودی و نیز به فضایل اخلاقی گرایش دارد و آنها را می‌پذیرد.

ذات اقدس الهی که سازنده و نوازنده این دستگاه است، انسان را هم عالم: فَالْهَمَّهَا فَجُورَهَا وَتَقْوَاهَا (2) و هم عاشق کرده است: حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّ الْكَفْرَ وَالشُّقُوقَ وَالْعِصْيَانَ. (3) بد و خوب را به او فهمانده است تا در بخش اندیشه صاحب فکر باشد. در بخش انگیزه نیز برای او محبوب گذارده و دل او را با محبوبش پیوند داده و قلب و جان وی را به زینت ایمان و توحید زینت کرده است.

او همان‌گونه که آسمان را با خورشید و ماه و ستارگان آراسته، گوهر خلیفه خود را نیز با زینت آفریده است. آسمان با تمام زر و زیوری که دارد، از جان انسان بیگانه است و همه ستارگان سپهری هم نمی‌توانند حقیقت او را بیارایند، لذا این ستاره‌ها زینت آسمان‌اند؛ نه انسان. بفرض هم اگر کسی همه آسمانها را فتح کند و بر گرات دیگر قدم نهد و کهکشانش را به نام خود ثبت کند، زینت نمی‌یابد، چون اینها زینت بیرون است: إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةِ

الْكواكِبِ. (4) ستارگان برای آسمان، زینت‌اند و برای ما تزئین: وَزَيَّنَّا لِلنَّظِيرِينَ. (5) اختران زینت دهنده آسمان برای انسان جلوه‌گری می‌کنند و دیدگان او از آنها لذت می‌برد؛ اما زینت انسان ایمان است: حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ. (6)

نتیجه آنکه انسان بالفطره محب حقیقت است و شاید از راه چشم و گوش و سایر حواس طبیعی با بدآموزیها به باطل گراید؛ ولی خداوند ایمان را محبوب انسان شناسانده و آن را زینت دل قرار داده است.

1.سوره حجرات، آیه 7.

2.سوره شمس، آیه 8.

3.سوره حجرات، آیه 7.

4.سوره صافات، آیه 6.

5.سوره حجر، آیه 16.

6.سوره حجرات، آیه 7.

تفسیر انسان به انسان، ص 179-181